

5. Организационно-правовые основы функционирования морехозяйственного комплекса Украины : монография / О. Н. Кибик, О. П. Подцерковный, Д. В. Зятина, В. А. Котлубай и др.; по ред. О. Н. Кибик, О. П. Подцерковного. — Одесса : Фенікс, 2012. — 159 с.

6. Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 р. № 548-р // Офіційний вісник України. — 2013 р.— № 61. — С. 45.

Линдюк С. С.,

*студент 4 курсу Інституту прокуратури та слідства,
Національний університет «Одеська юридична академія»*

КРУЇЗНЕ СУДНОПЛАВСТВО В ЧОРНОМОРСЬКОМУ РЕГІОНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Сучасна круїзна індустрія — це глобально інтегрована до світової економіки галузь, безпосередньо пов'язана практично з усіма базовими галузями (та секторами) світової економіки (від суднобудування до індустрії розваг).

Протягом останніх 20 років щорічний приріст вартості круїзної індустрії у світі складає, у середньому, 7,4 %. Кількість круїзних туристів щорічно збільшується на 1 млн осіб. Така динаміка збереглася і у кризовому 2009 р. (на тлі скорочення обсягів світового туризму на 4,2 % круїзна індустрія продемонструвала зниження лише на 1,4 %) [1].

Круїзний туризм є універсальним та вигідним видом туризму для України, який поєднує у собі практично всі його форми, а також об'єднує різні види сервісу та організації дозвілля (у т.ч. готельне обслуговування, ресторанний бізнес, екскурсійну діяльність).

Для розвитку масового круїзного туризму потрібна наявність відповідної портової інфраструктури (причальної лінії довжиною 300 м, що може прийняти 2 судна одночасно), місця для паркування екскурсійного автотранспорту, інформаційні таблички англійською мовою, туристична інфраструктура: пам'ятки архітектури, культурної спадщини, природи тощо. Варто виділити українські міста, які мають чим зацікавити круїзних туристів: Севастополь, Ялта, Керч, Феодосія, Судак.

Нішовий туристичний сектор передбачає менші кількісні вимоги до означених видів інфраструктури у зв'язку з меншим роз-

міром суден та кількістю пасажирів. Водночас вищі вимоги висуваються до якості сервісу та унікальності пам'яток.

Крім того, організація в'їзного круїзного туризму передбачає наявність логістичного ланцюга «порт-готель-аеропорт», оскільки передбачає зміну пасажирів на базі порту [2].

За своїм місцезнаходженням Чорне море не є транзитним. Для здійснення круїзного туризму в регіоні повинно нараховуватися не менше 5 портів, які здатні обслуговувати судна довжиною понад 300 м. На даний момент, таку інфраструктуру мають два чорноморські порти — Одеса (Україна) та Констанца (Румунія), також здійснюється модернізація потужностей з прийому пасажирів у портах Бургас (Болгарія), Сочі (Росія) та Батумі (Грузія).

До переваг Чорноморського регіону стосовно круїзного судноплавства можна віднести можливість відвідати протягом одного круїзу декілька країн, рівновіддаленість портів, що дозволяє здійснювати нічні переходи, наявність на території міст відвідання значної кількості пам'яток архітектури та містобудування, розвинена індустрія розваг та дозвілля.

Але серед таких переваг існують і стримуючі фактори, які заважають розвитку круїзного туризму в регіоні. Зокрема, відносно короткий круїзний сезон, який не перевищує 7 місяців, обмеження для проходження суден через пролив Босфор(вхід до Чорного моря) — судна не більше 300 м. довжини.

Розвиток круїзного туризму може розвивати місцеву економіку, а саме: залучення до обслуговування транзитних заходів круїзних суден туроператорів, автотранспортних підприємств, установ культури, збільшення надходжень до бюджетів всіх рівнів, в першу чергу, місцевого бюджету (сума, що витрачається одним туристом у базовому порту досягає 600 євро за 2 — 3 дні), нові робочих місць у сферах, задіяних для обслуговування круїзного судноплавства, рекламування туристичних можливостей регіону (країни в цілому);

На відміну від перевалки вантажів чорноморські, де порти різних країн є прямими конкурентами, то у круїзному секторі це не так. Навпаки, порти є союзниками, оскільки кожне з портових міст має унікальні пам'ятки (історичні, культурні, туристичні), які відрізняються один від одного. При спільній діяльності, чорноморські порти можуть створити унікальний туристичний проект та забезпечити якість послуг.

Із прийняттям Закону України «Про морські порти України» з'являються додаткові можливості залучати приватні інвестиції,

в тому числі для розвитку круїзного судноплавства. Адже великі міжнародні круїзні компанії зацікавлені у розвитку морських портів. Як зазначають спеціалісти: «Без обмежень великі лайнери можуть прийняти на Чорному морі тільки Одеський морський порт та Констанца. Інші порти на сьогоднішній день не мають інфраструктури для безпечного та якісного прийняття суден довжиною більше 22 метрів. Специфіка круїзних рейсів полягає в тому, що після заходу в Черне море, судна мають відвідати як мінімум три порти, а не тільки Одеський» [3]. Цю проблему слід вирішувати залучаючи приватних інвесторів у різні порти України. І, як відомо, згідно із Постановою КМУ від 15 жовтня 2012 р. № 1055 «Деякі питання надання в концесію об'єктів державною владою» 18 морських портів України можуть передаватися в концесію. При цьому декілька концесійних проектів можуть реалізовуватися в кожному порту. Видається, що такі новели законодавства стануть потужним стимулом для залучення приватних інвесторів в морські порти та розвитку, в тому числі, круїзного туризму.

Література

1. Чорне море, білий теплохід... Чи під силу Україні круїзний туризм?[Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://gazeta.dt.ua/ECONOMICS/chorne_more,_bilyy_teplohid__chi_pid_silu_ukrayini_kruyizniy_turizm.html
2. Круїзне судноплавство як чинник розвитку приморських регіонів України. Аналітична записка [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://od.niss.gov.ua/articles/519/>
3. Итоги круизного сезона // Порты Украины. — № 09 (111). — 2011 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://portsukraine.com/node/2373>

Осіпук О. В.,

студентка 4 курсу факультету цивільної та господарської юстиції,

Національний університет «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МОРЕГОСПОДАСЬКОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Морегосподарський комплекс України — складна, багатокомпонентна керована система, цільовими функціями якої є забезпечення господарства країни природними ресурсами морів та океанів, розширення зовнішньоекономічного потенціалу, який